

Symposium 50 jaar JMEO

15 maart 2024, Christelijke Hogeschool Ede

De invloed van JMEO op Nederlandse katholieke jongeren

Ina Ruiter

In de 50 jaar dat JMEO bestaat is de Nederlandse samenleving vergaand gesecculariseerd.

Dat is misschien nergens beter uit af te leiden dan uit de veranderde rol van de gevestigde protestantse en katholieke kerken. In de jaren 70 stonden de structuren van de volkskerken in een verzuilde samenleving nog overeind, en waren veel christenen 'cultuur' christenen. Dit gold in sterke mate voor de Rooms-katholieke kerk, die na de hervormingen van het Tweede Vaticaans Concilie voor de uitdaging stond van het *aggiornamento*, het aansluiting vinden bij de uitdagingen van de tijd. Van een vanzelfsprekendheid bepaald door de plaats van je wieg, is katholiek-zijn nu nadrukkelijk een keuze die ieder persoon zelf moet maken.

De verschillende pausen in deze periode waren zich zeer bewust van de oproep van het concilie Vaticaan II en van ernst van de situatie. Zij waren ervan overtuigd dat authentiek geloof begint met een persoonlijke keuze voor Christus en zijn Kerk en riepen hoopvol op tot evangelisatie (Paulus VI) en een nieuwe evangelisatie van oorspronkelijk christelijke gebieden (Johannes Paulus II), overtuigd van de radicale nieuwheid en transformatie die Christus kan brengen. Opmerkelijk daarbij is het begrip *kerygma*, dat nadrukkelijk naar voren werd geschoven als de noodzakelijke, krachtige eerste geloofsverkondiging die leidt tot een persoonlijke authentieke betrekking op Christus.

Ook de huidige Paus Franciscus spoort de kerk aan naar buiten te gaan en spreekt veel over gelovigen als *missionaire leerlingen*. Deze begrippen die in de RK kerk theologisch om toenemende mate besproken werden, dringen nu steeds meer door tot de gewone katholieken. De cultuuromslag waar de pausen en de theologie steeds meer over spreken zijn bij de zendingsorganisatie Jeugd met een Opdracht (JMEO) vanaf het begin geleefde realiteit: de eerdergenoemde begrippen, of de betekenis ervan zitten in het DNA van JMEO. De RK kerk in Nederland heeft nog een weg te gaan om deze cultuurverandering te verwezenlijken, maar duidelijk is dat JMEO daar van onderuit belangrijke invloed op heeft gehad.

Met name mensen uit de katholiek charismatische vernieuwing komen al vroeg in aanraking met JMEO. Deze vernieuwingsbeweging ontstaat in 1967 in de VS en heeft vanaf het begin een oecumenische openheid. Begin jaren 70 komt deze beweging ook naar Nederland en er ontstaan door het hele land gebedsgroepen en leefgemeenschappen. Vanwege de Amerikaanse wortels en de openheid voor andere christenen vinden veel van deze katholieken herkenning bij JMEO en laten zich vormen in Discipelschap Training Scholen (DTS) of door boeken, zoals die van de in Amsterdam werkzame Floyd McClung.

Op het kasteel in Aarle-Rixtel waar CROY woont wordt nl. een DTS gehouden in een katholieke context. (1982?)

JMEO heeft een belangrijke invloed in de vorming van verschillende RK initiatieven die van het model van de DTS leren en hier vergelijkbare trainingsprogramma's voor starten zoals het International Catholic Program of Evangelisation (ICPE) in Duitsland en Malta. Daarnaast ontstaat in andere landen binnen JMEO een bediening die zich richt op de katholieke wereld, waarin ook veel katholieken actief zijn. In Nederland worden met hulp van die *Kerygma Teams* in samenwerking met de charismatische vernieuwing in 2000 en 2001 twee DTS-en in Helmond gehouden, waar jonge mensen van over de hele wereld aan deelnemen.

In de jaren daarvoor zijn Jan Piet en Heddy de Visser als leiders van JMEO-België ook zeer actief in het RK jeugdwerk en ondersteunen tal van *outreaches* en jeugdkampen. Decennialang worden bijna ieder jaar één of meerdere RK jongeren gevormd in DTS-en, soms met speciale RK focus.

Een andere JmeO bediening die invloed heeft uitgeoefend is **King's Kids**. Enkele katholieke kinderen doen mee met buitenlandse King's Kids *outreaches*, en ook van de eerste *outreaches* van King's Kids Nederland maken katholieken deel uit. Als jaren later een vergelijkbare bediening in Oostenrijk in de katholieke kerk ontstaat (KISI) vindt dat in Nederland weerklank en wordt ook hier gestart. Dit initiatief, in Nederland nu KOEMI geheten, heeft al vele musicals en *outreaches* uitgevoerd en daarin jonge mensen geholpen in Jezus' spoor te gaan.

In datzelfde Oostenrijk ontstaat in recente jaren op verzoek van kardinaal Schönborn van Wenen een samenwerking tussen JMEO (Bruce Clewett) en de Loretto gemeenschap en zij ontwikkelen een programma van discipelschap, van 8 weekenden onder de naam *Follow Me!*, om discipelschap toegankelijker te maken voor jongeren in hun dagelijks leven. Dit programma start in 2016 in Nederland, waaraan sindsdien meer dan 60 jongeren hebben deelgenomen. Inmiddels is er ook een variant voor volwassenen.

In dezelfde periode spreekt Bruce Clewett ook op een symposium in Nederland over **discipelschap**. Dat geeft aanleiding of het woord *discipelschap* een goede term is. *Discipel* is in het Nederlands een protestants woord, waar in katholieke kringen het woord *leerling* gangbaar is. Nu 10 jaar later is er een beweging gaande onder de naam missionaire parochie die jaarlijks een kleine duizend mensen (voor 80% afkomstig uit parochies) op de been brengt om hun parochie te doen groeien van onderhoud naar missie met als kernbegrippen evangelisatie en discipelschap.

Jeugd met een Opdracht heeft in de afgelopen decennia profetische daden gesteld en dat waar RK kerkleiders theologisch over spraken, maar wat in de praktijk nog weinig zichtbaar werd, handen en voeten gegeven. Veel (jonge) mensen werden opgeleid die nu dit gedachtegoed vanuit geleefde praktijk in de RK kerk inbrengen en daarmee de parochies mee kunnen nemen in deze kernwaarden van missie, discipelschap, luisteren naar Gods stem, dienstbaarheid en eenheid van het Lichaam van Christus.

Daarbij kan niet onopgemerkt blijven dat deze invloed vooral via niet-Nederlandse afdelingen van JMEO is uitgeoefend, waaronder o.a. België, Ierland en Oostenrijk. Er zijn voldoende voorbeelden te geven van momenten waarop JMEO Nederland evenementen of initiatieven uit de katholieke wereld op een of andere wijze hebben ondersteund, waarvoor dank op zijn plaats is. Toch is de mate van betrokkenheid van een ander niveau geweest. Het is een hoopvol teken dat de jonge Jeugd met een Opdracht-basis in Maastricht bewust samenwerkt met katholieke organisaties om het charisma van JMEO door te geven en te bouwen aan het hele Lichaam van Christus in Nederland.